
Om akademisk frihed

Roskilde Universitets grundlæggende opgaver er forskning, uddannelse og vidensformidling.

Forudsætningen for at løfte disse opgaver er forskningsfrihed, den frie, kritiske tanke og fri akademisk meningsudveksling. Disse forudsætninger kan samlet set betegnes som *akademisk frihed*.

Den akademiske frihed er en grundlæggende værdi. I Roskilde Universitets profil hedder det derfor, at universitetet har "en kultur, hvor der er højt til loftet og plads til mange forskellige holdninger. Kernen i RUC's kultur er den frie tanke, demokrati og tolerance."ⁱ

Den akademiske frihed bygger samtidigt på de formelle rammer, som udstikkes af dansk lovgivning samt af internationale, nationale og lokale retningslinjer og vejledninger.ⁱⁱ

Universiteterne er offentlige og politisk styrede organisationer, hvor især økonomiske virkemidler er vigtige styringsinstrumenter. Finansieringen af universiteterne udgør derfor en væsentlig rammebetingelse for den akademiske frihed. Universitetets basisbevilling er her en kritisk forudsætning for fri og uafhængig forskning og vidensformidling.

Universitetet har imidlertid et selvstændigt ansvar for, hvordan den akademiske frihed forvaltes.

Universitetets medarbejdere, studerende og ledelse har dermed et væsentligt ansvar for at værne om den akademiske frihed.

Universitetets forskere har pligt til at bedrive fri og uafhængig forskning, omsætte denne forskning i uddannelser, som bygger på selvstændig og kritisk tænkning, og formidle forskning og forskningsresultater til fagfæller og til offentligheden.

Alle universitetets medarbejdere har som offentligt ansatte en udstrakt yringsfrihed. Det er universitetets holdning, at forskernes yringsfrihed skal have de videst mulige rammer i forhold til forskningsformidling, forudsat at forskningen lever op til de grundlæggende principper for forskningsintegritet og faglig kvalitetssikring.

Studerende forventes som en del af deres uddannelse at tilegne sig de værdier som kendetegner universitetet gennem selvstændigt arbejde med faglige metoder og problemstillinger, deltagelse i faglige debatter og arbejde med faglig formidling. De studerende bidrager aktivt til at evaluere og dermed udvikle uddannelsernes kvalitet og relevans.

Retten til at ytre sig og til at fremføre kritik gælder for alle på universitetet. Samtidig skal man selvfølgelig være forberedt på, at der kan fremføres og diskuteres kontroversielle idéer og synspunkter, ligesom egne ytringer kan blive udsat for faglig kritik.

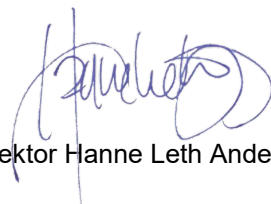
Frihed og gensidig respekt skal følges ad, så studerende og medarbejdere møder hinanden med respekt og ligeværdighed på tværs af forskelle som f.eks. køn, etnicitet, seksuel eller politisk orientering.

Universitetets ledelse skal værne om forskningsfriheden og den frie og åbne diskussion i forskningsmiljøerne, i undervisningen (sammen med studienævnene) og i universitetets kollegiale fora.

Ledelsen skal endvidere sikre forskernes ret til frit at formidle forskningsresultater til fagfæller og til offentligheden.

Ledelsen skal endelig aktivt arbejde for at fremme universitetets grundlæggende værdier både i den offentlige debat og i dialogen med det politiske niveau.

Vedtaget af Roskilde Universitets Akademiske Råd
og godkendt af rektor d. 6. februar 2023 som formand for Akademisk Råd

Rektor Hanne Leth Andersen

ⁱ "Profil", Roskilde Universitet, www.ruc.dk/strategi-profil-og-vaerdier

ⁱⁱ Ytringsfriheden, forskningsfriheden og den akademiske frihed er beskrevet og sikret flere steder: Grundloven, universitetsloven, Den danske kodeks for integritet i forskningen, Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriets Principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning, Danske Universiteters Principper for god forskningskommunikation, Roskilde Universitets vedtægt, Roskilde Universitets strategi, samt Roskilde Universitets Regler om god videnskabelig praksis.
